

[Kirkegaard.]

Grønland, kunne jeg sige, at det ikke ville skade, om den grønlandske ungdom ville påtage sig en lille pligt i retning af at få en lidt bedre orden i de grønlandske byer. I Grønland svarer man jo ingen kommuneskat, og derfor har kommunerne vistnok kun små midler til at klare den opgave, som jeg bare lige her strejfer. Det er en opgave, der trænger til, at nogle mennesker vil tage sig af den, og det ville være en naturlig opgave at lægge over på den grønlandske ungdom. Det er måske en lille ting, jeg her har nævnt, men jeg tror faktisk, den er af stor betydning.

Vivike: Jeg synes, at lovforslaget om ungdomsklubber m. v. i Grønland er et vældig godt forslag, der betegner et skridt i den helt rigtige retning. Jeg synes det navnlig, fordi det er et lovforslag, som sætter ind på det felt, vi vel allermost har forsømt i udbygningen og opbygningen af Grønland. Vi har brugt og bruger mange penge til en udbygning af det grønlandske erhvervsliv, men det er, som om vi har haft det indtryk, at bare vi byggede nogle kajer og nogle fabrikker og sendte nogle maskiner derop, gik det af sig selv, medens vi i meget stærk grad har glemt mennesket bag ved maskinen. Det er så meget mere nødvendigt at tage dette spørgsmål i betragtning, som vi har med et oprindeligt naturfolk at gøre. Men den side af sagen har vi gjort meget lidt ved, og det er vel årsagen til visse vanskeligheder, vi har på Grønland.

Jeg er altså glad for lovforslaget, og jeg føler oprigtig trang til at takke ministeren for, at det er fremsat, og for, at det også giver adgang til tilskud til børne- og ungdomsforeninger. Her går man endda lidt videre, end vi har det hernede, idet foreninger bestående af børn hernede intet tilskud kan få fra staten.

Jeg synes, det er et godt lovforslag. Der er dog enkelte ting, jeg ønsker drøftet nærmere, men det kan gøres i det udvalg, jeg mener bliver nedsat. For mig er det således i øjeblikket et spørgsmål, om ungdomsklubbers ledere skal godkendes af skoledirektionen. I det hele taget er det for mig et spørgsmål, om ungdomsklubberne skal sortere under skoledirektionen — men det er

altså ting, som jeg gerne vil have mere oplysning om og mere indsigt i gennem udvalgsarbejdet, og som jeg derfor kommer med spørgsmål om dér.

Bestemmelserne i lovforslaget om skolevæsenet praktiseres jo i nogen grad allerede, idet der arbejdes under tekstanmærkninger på finansloven. Det er et lovforslag, der er meget grundigt forberedt — måske det bedst forberedte lovforslag, der er fremsat her i tinget. Det har været til diskussion i den grønlandske befolkning og mange andre steder. Alligevel tror jeg, jeg må tilslutte mig hr. Duponts spørgsmål til ministeren, om det er strengt nødvendigt, at lovforslaget gennemføres i denne samling. Når jeg tilslutter mig dette spørgsmål, er det på grund af min usikkerhed og bekymring over for det grønlandske sprogs placering, for sprogets og dermed den grønlandske kulturs fremtidige skæbne. Jeg ved udmærket, at vi ikke i dag kan begynde at undervise på grønlandsk i de grønlandske skoler, simpelt hen fordi mere end de halve af lærerne er henedefra og ikke behersker det grønlandske sprog. I meget lang tid vil vi mangle lærere, der behersker det grønlandske sprog. Vi mangler grønlandske lærere og vel også i nogen grad danske lærere. Der er vel endda fare for, at mangelen på danske lærere bliver større i fremtiden. Jeg tænker her på den nye ligningslov, hvorefter ugifte skal svare skat, selv om de ikke har fast bopæl henede.

Det kan altså måske blive besværligt dels at skaffe lærere, dels at skaffe de nødvendige udsendte arbejdere fra Danmark til Grønland, og jeg synes derfor egentlig, man bliver noget optimistisk stemt, når 41 mennesker i Kompedallejren, militærnægtere, tilbyder at tage til Grønland og gøre en indsats dér. Imellem disse 41 er 9 lærere, hvad der er noget af en mangelvare i Grønland. Der er dog også en del andre, og det er altså mennesker, der tilbyder at gøre en, jeg kan godt sige gratis indsats. De skal selvfølgelig have kost og logi, men det skal de jo også have i militærnægterlejren. Jeg tror altså, vi skal tage meget åbent og meget positivt på dette forslag fra Kompedallejren. Disse mennesker kan jo sortere direkte under Grønlands tekniske organisation, som er en statsinstitution. De behøver altså ikke at